

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2024-2025

Περιεχόμενα

Αντικείμενο – Σκοπός:	3
Μαθησιακά Αποτελέσματα:.....	3
Χαρακτηρισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	6
Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών	6
Διάρκεια φοίτησης	6
Προϋποθέσεις Εισαγωγής.....	7
Διδακτικό Υλικό.....	8
Στοιχεία Επικοινωνίας.....	8
Διάρθρωση.....	8
Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο)	8
Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο)	10
Εξάμηνο Γ'	11
Πληροφορίες Μαθημάτων	11
Διδάσκοντες/ουσες	27
Καθηγητές	27
Επίκουροι Καθηγητές.....	31

Αντικείμενο – Σκοπός:

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ» εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου Αιγαίου, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των διπλωματούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών του οικείου Τμήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την εμπέδωση του αναλυτικού και συνθετικού χαρακτήρα του ΠΜΣ καθώς και με τη σύνδεση του θεωρητικού με τον ερευνητικό και εφαρμοσμένο κύκλο μαθημάτων οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις και αναπτύσσουν δεξιότητες στους ακόλουθους τομείς:

1. Κατανοεί τις κοινωνικές-πολιτισμικές δυναμικές και προκλήσεις που εμφωλεύουν στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, ιδιαίτερα μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την Κεντρική, Ανατολική / Νοτιοανατολική και Μεσογειακή Ευρώπη.
2. Ερευνά, να κατανοεί και να προάγει τις δυνατότητες δόμησης του ενιαίου δημόσιου ευρωπαϊκού χώρου και της ευρωπαϊκής ιθαγένειας (European Citizenship), καθώς και τη δυναμική των ευρωπαϊκών κρατών μεμονωμένα αλλά και συνολικά ως Ευρωπαϊκή Ένωση σε ευρύτερα θέματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα.

3. Διεξάγει έρευνα με στόχο την αποτύπωση της κοινωνικής δυναμικής και της ισορροπίας μεταξύ κεντρομόλων και κεντρόφυγων κοινωνικών δυνάμεων προς την κοινωνική / οικονομική και θεσμική ολοκλήρωση της Ευρώπης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση την πολιτική συνοχής
4. Διερευνά δι-επιστημονικά, ιδίως μέσω των πρακτικών και των τεχνικών μετρήσεων της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης (πχ ευρωβαρόμετρο) τις ευρωπαϊκές κοινωνίες και τις πολλαπλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ευρωπαίοι πολίτες - πολιτικές, θεσμικές, οικονομικές, πολιτισμικές και γεωπολιτικές.
5. Κατανοεί και να διερευνά γενικά και ειδικά γνωστικά αντικείμενα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινωνιολογίας.
6. Χρησιμοποιεί μεθόδους και τεχνικές της ερευνητικής διαδικασίας ενός ευρύτερου φάσματος Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών
7. Αποκτά βασικές γνώσεις του ουσιαστικού και θεσμικού δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
8. Γνωρίζει το ευρωπαϊκό δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
9. Γνωρίζει τον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο, το ενωσιακό δημόσιο δίκαιο και τις ενωσιακές δημόσιες πολιτικές.
10. Οι απόφοιτοι μας εξειδικεύονται σε θέματα γενικότερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (Δίκαιο ΕΕ, Ευρωπαϊκό Δημόσιο Δίκαιο, Ευρωπαϊκές Πολιτικές, Ανθρώπινα Δικαιώματα) και εμβαθύνουν σε εξειδικευμένες γνώστες περί τα αντικείμενα εκείνα, που συνθέτουν τις ευρωπαϊκές σπουδές.

Το πρόγραμμα είναι διεπιστημονικού χαρακτήρα με την έννοια ότι δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην περαιτέρω εξειδίκευση Κοινωνιολόγων αλλά στην εξοικείωση με γενικά και ειδικά γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνιολογίας και στην εκμάθηση των μεθόδων και των τεχνικών της ερευνητικής διαδικασίας ενός ευρύτερου φάσματος Κοινωνικών

Επιστημόνων ως και Πτυχιούχων Ανθρωπιστικών Επιστημών. Με την έννοια αυτή οι χώροι επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων εκτείνεται σε ένα ευρύτατο φάσμα ειδικοτήτων και φορέων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Στην εκπαίδευση, ανάλογα και με το βασικό τους πτυχίο
- Ως στελέχη σε κεντρικές διαφόρων Υπουργείων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ΔΕΚΟ και άλλων κρατικών οργανισμών με αντικείμενα, εκτός των άλλων, το σχεδιασμό, τη διαχείριση ή την αξιολόγηση προγραμμάτων
- Σε Περιφερειακές Υπηρεσίες και στους ΟΤΑ, δεδομένης της έμφασης του προγράμματος στη Τοπική και Περιφερειακή Κοινωνική Ανάπτυξη
- Σε διοικητικές και ερευνητικές θέσεις των ΑΕΙ και ΤΕΙ, στη Γεν. Γραμματεία Ισότητας, στους Συμβουλευτικούς Σταθμούς Γεν. Γραμματείας Νέας Γενιάς και στα Κέντρα Νεολαίας, στη Γεν. Γραμματεία Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Ενηλίκων ή Απόδημου Ελληνισμού.
- Ως στελέχη στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και του ΟΑΕΔ, ως Σύμβουλοι Εργασίας, σε σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ για άνεργους ή άτομα με αναπηρίες, σε επιθεωρήσεις εργασίας, ως εκπαιδευτικοί σε κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, ως σύμβουλοι σε Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση (ΚΠΑ).
- Σε φορείς που ασχολούνται με την έρευνα των εργασιακών σχέσεων, των συνθηκών εργασίας, με τα εργασιακά δικαιώματα και με την προστασία ή υποστήριξη των εργαζομένων απασχολούν μικρό αριθμό κοινωνιολόγων της εργασίας.

- Σε εταιρείες δημοσκοπήσεων, ερευνών, κοινωνικών μελετών και προγραμμάτων, εφαρμοσμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ειδικών δράσεων.
- Σε ΜΚΟ και σε Ινστιτούτα ή θεσμούς που ασχολούνται με θέματα όπως ισότητα, μετανάστευση, κοινωνική πολιτική, Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης, Κέντρα Κατάρτισης και Σχολές Δεύτερης Ευκαιρίας.
- Οι απόφοιτοι μπορούν να συμμετέχουν στους διαγωνισμούς που διοργανώνει το European Personnel Selection Office (EPSO) με σκοπό την κάλυψη θέσεων στελεχών και λοιπού ειδικού επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού στα όργανα, στις υπηρεσίες και στους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα να προσανατολισθούν και προς το διπλωματικό σώμα.

Χαρακτηρισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών: Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στην «Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση».

Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών: Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται ανά εξάμηνο είναι τριάντα (30) (ECTS) και για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ανέρχονται σε ενενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (ECTS).

Διάρκεια φοίτησης: Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε δύο (2) διδακτικά εξάμηνα και (1) εξάμηνο για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

Προϋποθέσεις Εισαγωγής

Προσφερόμενες θέσεις για το τρέχον έτος: 40

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί και δεκτές κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι (Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, ειδικότερα:

- ✚ Πτυχιούχοι Πανεπιστημίων Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οικονομικών Σπουδών, Πολυτεχνικών Σχολών, Θετικών Επιστημών, Νομικής, Ιατρικής, Φαρμακευτικής και Επιστημών Πληροφορικής της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς επίσης και πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι, συναφούς γνωστικού αντικείμενου.
- ✚ Πτυχιούχοι από τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) της χώρας, ήτοι οι απόφοιτοι από τη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, από τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων και από τη Σχολή Ικάρων (άρθρο 88 Ν.3883/2010 ΦΕΚ 167/24-9-2010, τ. Α).
- ✚ Πτυχιούχοι από τη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας (άρθρο 38 Ν.4249/2014 (ΦΕΚ 73 Α).
- ✚ Σχολή Ανθυποπυραγών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας (παρ. 14 άρθρο 69 Ν. 4249/2014 2014 - ΦΕΚ 73/Α'/24.03.2014).
- ✚ Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (Σ.Δ.Σ.Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ.) (άρθρο 1 ΠΔ 75/2018 – ΦΕΚ 145/Α'/07.08.2018).
- ✚ Επί πτυχίω φοιτητές και φοιτήτριες ιδρυμάτων της ημεδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους και θα έχουν προσκομίσει σχετική βεβαίωση μέχρι την ημερομηνία εξέτασης της υποψηφιότητάς τους από την αρμόδια Τριμελή Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Στα ακαδημαϊκά κριτήρια που συνεκτιμώνται, περιλαμβάνονται ιδίως, ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του/της υποψηφίου/ας, Δημοσιεύσεις και συγγραφική δραστηριότητα.

Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η ελληνική. Η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι ελληνική ή η αγγλική ή η γαλλική.

Διδακτικό Υλικό:

Το διδακτικό υλικό περιλαμβάνει επιλεγμένα κείμενα (σε μορφή pdf ή σε μορφή υπερσυνδέσμου) καθώς και παρουσιάσεις (σε μορφή PowerPoint), τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης [aegean open-eclass](https://aegean.open-eclass.gr). Επιπρόσθετα, παρέχεται πρόσβαση σε βιβλιογραφικές πηγές μέσω της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος καθώς και σε συλλογή βιβλιογραφικού υλικού στο αναγνωστήριο του ΠΜΣ.

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη

Τηλ.: (+30) 22510 36504-525

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: eseisecretariat@soc.aegean.gr

Διάρθρωση

Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο)

Συγκριτική Ευρωπαϊκή Κοινωνιολογία

- Κωδικός: 183-51-13
- Είδος: Υποχρεωτικό

- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος

Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνοχής

- Κωδικός: 183-53-13
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκοντες: Κουρούτζας Χρήστος, Κορρές Γιώργος, Κρητικός Αλέκος και Παπακώστας Αντώνης

Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο [Ευρωπαϊκό Μάθημα Jean Monnet]

- Κωδικός: 183-54-17
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκοντες: Γρηγορίου Παναγιώτης & Βλάχου Ευαγγελία

Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία

- Κωδικός: 183-56-13
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκων: Ναγόπουλος Νικόλαος

Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο)

Δικαιώματα του Ανθρώπου στην Ευρώπη [Ευρωπαϊκό Μάθημα Jean Monnet]

- Κωδικός: 183-55-17
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5

Διδάσκοντες: Γρηγορίου Παναγιώτης & Βλάχου Ευαγγελία

Ευρωπαϊκές Ταυτότητες και Ευρωπαϊκά Πολιτισμικά Πρότυπα

- Κωδικός: 183-58-13
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκων: Μαραγκουδάκης Μανούσος

Ευρωπαϊκό Δημόσιο Δίκαιο - Ευρωπαϊκές Δημόσιες Πολιτικές

- Κωδικός: 183-62-19
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκοντες: Γρηγορίου Παναγιώτης & Βλάχου Ευαγγελία

Ευρωπαϊκές Πολιτικές Μετανάστευσης

- Κωδικός: 183-63-19
- Είδος: Υποχρεωτικό
- Διδακτικές Μονάδες: 3
- ECTS: 7,5
- Διδάσκων: Ναγόπουλος Νικόλαος

Εξάμηνο Γ'

- ✚ Διπλωματική Εργασία, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 15, ECTS: 30

Πληροφορίες Μαθημάτων

Τίτλος: Συγκριτική Ευρωπαϊκή Κοινωνιολογία

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στο θέμα της κοινωνικής ανάπτυξης και διαμόρφωσης της Ευρώπης τόσο κοινωνικά όσο και πολιτειακά από τις απαρχές της νεωτερικότητας μέχρι σήμερα, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην διαμόρφωση της μεταπολεμικής Ευρώπης μέχρι και σήμερα, την εποχή των παγκοσμιοποιήσεων. Βασιζόμενο στην νέο-λειτουργιστική θεωρία του Σμούελ Άιζενσταντ και την οργανωσιακή θεωρία του Μάικλ Μανν, το σεμινάριο αναλύει (α) την ανάπτυξη του «ακέφαλου» ευρωπαϊκού συστήματος, (β) τη διάσπαση της Ευρώπης σε Δυτική και Ανατολική κατά την εποχή του Ψυχρού Πολέμου, και (γ) τον επανακαθορισμό της Ευρώπης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την μετα-ψυχροπολεμική περίοδο μέχρι και σήμερα, την εποχή της αναδιάταξης των παγκόσμιων δυναμικών και οικουμενικών ιδεολογιών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Στόχο του μαθήματος αποτελεί η παροχή στους φοιτητές ουσιαστικών γνώσεων για (α) τη διαμόρφωση της «Ευρώπης» ως ιδιαίτερης πολιτισμικής περιφέρειας με ιδιάζοντα πολιτικά, κοινωνικά, διπλωματικά και πνευματικά συστημικά χαρακτηριστικά, (β) τις Ευρωπαϊκές κοινωνίες ως ταξικά/εθνικά ομογενοποιημένα κρατικά μορφώματα σε συνεχή διάδραση με το πολιτικό κέντρο τους, συγχρόνως

δημιουργούς και αποδέκτες συστημικών εντάσεων, (γ) το διεθνές εξω-ευρωπαϊκό περιβάλλον ως ροές οικονομικών, πολιτικών και στρατιωτικών πιέσεων και ευκαιριών για την συνδιαμόρφωση του παγκόσμιου συστήματος. Οι φοιτητές θα διδαχθούν μεθόδους ανάλυσης των κοινωνικών φαινομένων και θα ασκηθούν στην εφαρμογή τους μέσω των μεθοδολογικών εργαλείων που .

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΟΚΤΗΘΟΥΝ:

- Με τη λήξη του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και θα έχει αναπτύξει τις αντίστοιχες δεξιότητες:
- Κατανόηση βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων της «Ευρώπης» τόσο ως πολιτισμικού προτύπου όσο και ως κοινωνική διαδικασία.
- Δυνατότητα ανάλυσης ιστορικών και σύγχρονων κοινωνικών γεγονότων και φαινομένων σύμφωνα με τα θεωρητικά πρότυπα του μαθήματος.
- Κατανόηση της κοινωνικής διαδικασίας και της διαμόρφωσης νέων κοινωνικών δομών και νέων θεσμών τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα.

Τίτλος: Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνοχής

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το μάθημα προσεγγίζει διεπιστημονικά και διαθεματικά τις εφαρμοζόμενες ευρωπαϊκές πολιτικές ανάπτυξης και συνοχής ως προϋπόθεση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τις προκλήσεις που παράγουν

οι σύγχρονες κρίσεις, και την ανάλυση συναφών δημοσκοπήσεων γνώμης, ερευνών του ευρωβαρόμετρου και δεικτών κοινωνικής συνοχής, με έμφαση στις ευρωπαϊκές κοινωνίες αλλά και στην παγκοσμιοποιημένη συνθήκη. Ειδικότερα, οι φοιτήτριες και φοιτητές θα γνωρίσουν σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις, αναλύοντας τα χαρακτηριστικά των υστερονεωτερικών κοινωνικών της διακινδύνευσης. Σε αυτό πλαίσιο θα αναλυθούν οι διακινδυνεύσεις και οι προοπτικές σε σχέση με την ανάπτυξη και τη συνοχή των ευρωπαϊκών κοινωνιών και στην παγκοσμιοποιημένη συνθήκη, δίνοντας αρχικά έμφαση στις κριτικές που αναπτύχθηκαν για το ανθρωπογενές αποτύπωμα στο περιβάλλον και τις επιπτώσεις στις κοινωνίες, και εν συνεχεία στις εναλλακτικές που προτάθηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής με επίκεντρο την πράσινη/βιώσιμη ανάπτυξη, την ευημερία και την ποιότητα ζωής. Περαιτέρω, αναλύονται οι μετασχηματισμοί που συντελούνται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό μέσα από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών, επιφέροντας κρίσιμες αλλαγές στον τρόπο διακυβέρνησης και σε ποικίλες εκφάνσεις της καθημερινής ζωής. Ταυτόχρονα, αναλύονται πτυχές των κρίσεων (οικονομική, πανδημική, πόλεμοι, μεταναστευτική, κλιματική, ενεργειακή κ.α.) στο πλαίσιο της κοσμοπολιτικοποίησης, δίνοντας έμφαση στις κοινωνικές επιπτώσεις και στον τρόπο διαμόρφωσης των συνθηκών ζωής. Συνακόλουθα, το μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και θεωρίες της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης, της οικονομικής πολιτικής, καθώς και στην εύρεση, ανάλυση και ερμηνεία των σχετικών δεικτών και, περαιτέρω, στην εξέταση και ανάλυση των συγχρόνων θεμάτων, προβλημάτων και προοπτικών της ΕΕ και της Ελληνικής οικονομίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος, θα γίνει ανάλυση των διάφορων σταδίων ανάπτυξης και εξέλιξης της ΕΕ, των σχετικών

πολιτικών και των προοπτικών, και της πορείας της Ελληνικής οικονομίας στην ΕΕ από την ένταξη μέχρι σήμερα. Συνδυαστικά των ανωτέρω, θα γίνει ανάλυση του ρόλου της ΕΕ στο διεθνές πλαίσιο και ανάλυση των σύγχρονων θεμάτων, όπως για παράδειγμα, της οικονομικής κρίσης, της υγειονομικής κρίσης και της ενεργειακής κρίσης, και των θεμάτων σύγκλισης, συνοχής και ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΕΕ. Περαιτέρω, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στα γενεσιουργά αίτια, της εξέλιξης, της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων της πολιτικής Οικονομικής, Κοινωνικής και Εδαφικής Συνοχής της ΕΕ. Η απόκτηση αυτής της γνώσης θα επιτρέψει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες να αποτιμήσουν και τον βαθμό επίτευξης της υπό την κυριολεκτική της σημασία συνοχής της ενωμένης Ευρώπης, η οποία αποτελεί προϋπόθεση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Επίσης, κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των δημοσκοπήσεων γνώμης, του Ευρωβαρόμετρου, και των δεικτών κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αφενός θα εμβαθύνουν στις θεμελιώδεις αρχές των δημοσκοπήσεων κοινής γνώμης, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, και αφετέρου θα διερευνήσουν τη δομή του Ευρωβαρόμετρου και το ποικίλο φάσμα των ερευνών που περιλαμβάνει. Το μάθημα εμβαθύνει στη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κατασκευή των κοινωνικών δεικτών, περιγράφοντας τις βασικές μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, παρουσιάζονται αξιοσημείωτα ευρήματα που προκύπτουν από την ανάλυση αυτών των δεικτών με έμφαση στην κοινωνική ευημερία και την κοινωνική συνοχή. Μέσα από τη διερεύνηση της κατασκευής και την ανάλυση των αποτελεσμάτων των κοινωνικών δεικτών, αποσκοπείται η βαθύτερη κατανόηση της κοινωνικής δυναμικής σε διάφορα πλαίσια και ο τρόπος εντοπισμού πιθανών τομέων προς βελτίωση. Η διερεύνηση της

συνοχής και της έλλειψης συνοχής πραγματοποιείται συνθετικά μέσα από την ομαδοποίηση των κρατών μελών με βάση τη βαθμολογία των κοινωνικών δεικτών τους, ενώ παράλληλα αναλύονται συγκριτικά τα σημερινά αποτελέσματα με εκείνα που προέκυψαν πριν από δέκα και πέντε χρόνια προκειμένου να αναλυθεί η πρόοδος ή η απισθοδρόμηση κάθε κράτους όσον αφορά στην κοινωνική συνοχή. Συνακολούθως, πραγματοποιείται ενδοκρατική ανάλυση των κοινωνικών δεικτών, αναλύοντας τις συγκλίσεις και τις αποκλίσεις στους κοινωνικούς δείκτες εντός τις ίδιας χώρας. Ειδική αναφορά θα υπάρξει στην περίπτωση της Ελλάδας προκειμένου να κατανοηθεί το επίπεδο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της συνοχής της ελληνικής κοινωνίας. Συνδυαστικά όλων των παραπάνω, το μάθημα εμβαθύνει στην ιστορία των ευρωπαϊκών εκλογών, των εκλογικών συστημάτων, της συμμετοχής, καθώς και της σύνθεσης και της συνοχής των πολιτικών ομάδων, στοχεύοντας στην απόκτηση πολύτιμων γνώσεων για τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις δημοκρατικές διαδικασίες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

την παρακολούθηση του μαθήματος και τη μελέτη των προτεινόμενων βιβλιογραφικών πηγών επιδιώκεται οι φοιτήτριες και οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου να έχουν: - γνωρίσει τα χαρακτηριστικά των υστερονεωτερικών κοινωνιών της διακινδύνευσης, - κατανοήσει τις θεωρητικές προσεγγίσεις για την κοινωνική ανάπτυξη και τη συνοχή, - κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά της θεωρίας της περιφερειακής ανάπτυξης και τα βασικά σημεία της μακρο-οικονομικής θεωρίας και της οικονομικής πολιτικής στην ΕΕ, - κατανοήσει και να ερμηνεύουν τα

χαρακτηριστικά, τους στόχους και μεθόδους της ανάπτυξης και τους βασικούς δείκτες και μεγέθη στην ΕΕ, - γνωρίζει το πλαίσιο δράσης, την σημασία, τις επιπτώσεις και λειτουργία της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, - κατανοήσει και να ερμηνεύουν τα σύγχρονα προβλήματα της ΕΕ, όπως για παράδειγμα, την οικονομική κρίση, την υγειονομική κρίση και την ενεργειακή κρίση, και των θεμάτων σύγκλισης, συνοχής και ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΕΕ. - κατανοήσει και να ερμηνεύουν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ελληνικής οικονομίας στην ΕΕ, - κατανοήσει και να ερμηνεύουν τα προβλήματα και προοπτικές ανάπτυξης, εξέλιξης και ολοκλήρωσης της ΕΕ. - εμβαθύνει σε ζητήματα ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, - κατανοήσει τη σημασία των δημοσκοπήσεων γνώμης και του Ευρωβαρόμετρου, - εμβαθύνει στην κατασκευή και ανάλυση κοινωνικών δεικτών. - εμβαθύνει στην ιστορία των ευρωπαϊκών εκλογών, των εκλογικών συστημάτων, της συμμετοχής, καθώς και της σύνθεσης και της συνοχής των πολιτικών ομάδων, κατανοώντας τον τρόπο λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις δημοκρατικές διαδικασίες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τίτλος: Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο [Ευρωπαϊκό Μάθημα Jean Monnet]

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Τίτλος: Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το μάθημα αυτό σχεδιάστηκε να αναπτυχθεί σε δύο ενότητες. Πρώτον εστιάζει στις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας στην ΕΕ, που δημιουργούν την ανάγκη για χάραξη αναμορφωμένων πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης, οι οποίες αναπτύσσονται σύμφωνα με ένα σχεδιασμό προτεραιοτήτων για την καταπολέμηση της ανεργίας και την άρση των εμποδίων ευπαθών ομάδων για ομαλή πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Στην πορεία εξετάζεται από κριτική σκοπιά κατά πόσο α) οι αναπροσαρμογές αυτές δημιουργούν νέες πολιτικές αναδιανομής στα κράτη μέλη της ΕΕ, που ενισχύουν τόσο μια νέα αναπτυξιακή κοινωνική πολιτική, όσο και τη λειτουργία της κοινωνικής συνοχής και β) αξιοποιείται με καλύτερο τρόπο το αναβαθμισμένο ανθρώπινο κεφάλαιο σε ένα πλαίσιο εργασιακής απόδοσης που συνδέεται με την αυτόνομη παραγωγική συμμετοχή.

Περαιτέρω διερευνάται το πλαίσιο και η αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων με ολοκληρωμένη μορφή και περιεχόμενο προς αυτή την κατεύθυνση καθώς και οι δυνατότητες για ευρύτερη εφαρμογή συγκεκριμένων καλών πρακτικών που αναδεικνύονται μέσα από διευρυμένα εταιρικά σχήματα, τα οποία υλοποιούν κοινά προγράμματα εργασιών για την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Σε συνδυασμό με τα παραπάνω σχολιάζεται σε μία δεύτερη ενότητα, και με μελέτη περίπτωσης την ελληνική πραγματικότητα, η συμβολική αλλά

και η ουσιαστική ανάδειξη της κοινωνικής πολιτικής στις τελευταίες αναθεωρήσεις του Συντάγματος της Ελληνικής Δημοκρατίας καθώς και η τυπική καθιέρωση της αρχής του κοινωνικού κράτους στην ελληνική έννομη τάξη, κυρίως σε σχέση με την απασχόληση και την κοινωνική προστασία των πολιτών.

Τέλος, στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα εξετάζει το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών μέσα από την εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων και των ΜΚΟ ιδιαίτερα στο επιτελικό επίπεδο της διαμόρφωσης κοινωνικής πολιτικής, ενίσχυσης της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας και ανάληψης θεσμικών δράσεων ή άτυπων πρωτοβουλιών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Με τη λήξη του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και θα έχει αναπτύξει δεξιότητες σχετικές με:

- την κατανόηση των βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων των εργασιακών θεμάτων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την απασχόληση,
- την κατανόηση της διασύνδεσης των ευρωπαϊκών αναπτυξιακών πολιτικών με την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, την κοινωνική οικονομία και τους τρόπους περιφερειακής διακυβέρνησης,

τον σχεδιασμό ερευνητικών προσπαθειών ανάλυσης των πολιτικών απασχόλησης σε επίπεδο Ευρωπαϊκών κοινωνιών.

Τίτλος: Δικαιώματα του Ανθρώπου στην Ευρώπη [Ευρωπαϊκό Μάθημα Jean Monnet]

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος: Α. Οι γενιές των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Β. Ευρωπαϊκός Πολιτισμός Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Γ. Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη στην Ευρώπη.

Δ. Ευρωπαϊκό θεσμικό σύστημα προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου (Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκή Ένωση, Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη).

Ε. Ευρωπαϊκό δίκαιο προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου (Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Σύμβαση-Πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων στην Ευρώπη).

ΣΤ. Δικαιώματα του ανθρώπου και ευρωπαϊκό δικαιοδοτικό σύστημα (Δικαστήριο ΕΕ, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου).

Ζ. Θεμελιώδη κείμενα για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου από την γαλλική επανάσταση (1789) μέχρι σήμερα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Με αφετηρία τις γνώσεις του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος ο φοιτητής προχωρεί στην απόκτηση εξειδικευμένης γνώσης περί της διεθνούς προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου μέσα από το ισχύον διεθνές συμβατικό δίκαιο (διεθνείς πολυμερείς συνθήκες), τους διεθνείς οργανισμούς (Συμβούλιο της Ευρώπης) και τα ειδικά δικαιοδοτικά όργανα (Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου).

Ειδική έμφαση δίνεται και το δίκαιο των μειονοτικών δικαιωμάτων (Ευρωπαϊκή Σύμβαση-πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, Ευρωπαϊκός Χάρτης μειονοτικών και περιφερειακών γλωσσών).

Οι φοιτητές μέσω των εργασιών, που εκπονούν στην διάρκεια του εξαμήνου οπότε και παρακολουθούν το σεμιναριακού χαρακτήρα μάθημα,

αποδεικνύουν ότι κατέχουν την αποκτηθείσα γνώση έτσι ώστε να αποδεικνύουν την κατανόηση της σχέσης μεταξύ της κοινωνιολογίας και των διεθνών σπουδών.

Τίτλος: Ευρωπαϊκές Ταυτότητες και Ευρωπαϊκά Πολιτισμικά Πρότυπα

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Το κοινωνικό ιστορικό πλαίσιο που οδήγησε στην συγκρότηση του Δυτικού χαρακτήρα και τις εσωτερικές διαφορές αγγλοσαξονικού και ηπειρωτικού προτύπου και υπο-προτύπων (λατινικής, γερμανικής, ανατολικής ευρωπαϊκής) κοινωνικής ανάπτυξης.
- Ο πολύπλευρος και μη-γραμμικός χαρακτήρας της ανάπτυξης των ευρωπαϊκών κοινωνιών.
- Η δυναμική του δυτικού ατομικισμού ήδη από τους πρώτους μεσαιωνικούς χρόνους για τη διαμόρφωση της νεωτερικότητας.
- Οι διαφορετικές τροχιές που άλλα πολιτισμικά κέντρα (Ινδία, Κίνα, Ισλάμ, Ν. Αμερική) ακολουθούν στον χώρο της κοινωνικής ανάπτυξης και υπανάπτυξης.
- Η διαφορές ανάμεσα στο δυτικό (καθολικό και προτεσταντικό) και ανατολικό (ορθόδοξο) πολιτισμικό πρότυπο της Ευρώπης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Το μάθημα εστιάζει στην γέννηση, ανάπτυξη και σημερινή διαμόρφωση των Ευρωπαϊκών εθνικών ταυτοτήτων και των πολιτικών επιπτώσεων που αυτές είχαν στο διεθνή χώρο, και ειδικότερα στις πολεμικές συρράξεις, από τον 18ο αιώνα έως και

σήμερα. Ιδιαίτερη σημασία προσδίδεται στη εξέταση των διαφόρων τύπων εθνικισμού (φιλελεύθερου-πολιτειακού, αυταρχικού-εθνοτικού) που προέκυψαν τον 19ο αιώνα, και εξετάζονται διεξοδικά οι επιπτώσεις της χάραξης των εθνικών συνόρων με τη Συνθήκη των Βερσαλλιών στην μεσοπολεμική Ευρώπη, και τον αλυτρωτισμό που οδήγησε στην έκρηξη του Β' ΠΠ. Τέλος, εξετάζεται η σημερινή κατάσταση όσον αφορά τις Ευρωπαϊκές εθνότητες, και ο ρόλος της Ευρωπαϊκής ένωσης και του NATO στην εξιμέρωση των εθνικιστικών παθών.

Τίτλος: Ευρωπαϊκό Δημόσιο Δίκαιο - Ευρωπαϊκές Δημόσιες Πολιτικές

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος: Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό μέσω του δικαίου. Προκύπτει ένα ευρωπαϊκό δημόσιο δίκαιο από τρεις κύκλους που αλληλοενισχύονται: το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τα διάφορα εθνικά δίκαια.

Οι τρεις αυτές πηγές τροφοδοτούνται από αμοιβαίες ανταλλαγές και αλληλεπιδράσεις, ιδίως μέσω της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, των συνταγματικών δικαστηρίων και των ανώτατων δικαστηρίων των ευρωπαϊκών κρατών. Μελετώντας τα παραπάνω πλαίσια μαζί, μπορούμε να δούμε το ευρωπαϊκό νομικό μοντέλο να διαμορφώνεται, σε όλη του την ποικιλομορφία, την πρωτοτυπία και τη δύναμή του. Για την Ευρώπη, η οποία βασίζεται στο κράτος δικαίου και εμπνέεται από το

δημοκρατικό ιδεώδες, αυτό το νέο νομικό σύστημα, το οποίο εκφράζει τις αξίες της, αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα.

Στόχος του μαθήματος είναι να εξετάσει σε βάθος διάφορα ζητήματα του ευρωπαϊκού δημόσιου δικαίου, το οποίο νοείται ως εστιασμένο στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνδέοντας παράλληλα το τελευταίο με το εθνικό και το διεθνές δίκαιο.

Η ιδέα είναι να αναλυθεί η πρωτοτυπία του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πώς διαφέρει, αν διαφέρει, από το παραδοσιακό διεθνές δίκαιο, τα συνταγματικά χαρακτηριστικά του, ο εξελισσόμενος χαρακτήρας του και η σχέση του με τα συνταγματικά δικαιώματα των κρατών μελών και με το γενικό διεθνές δίκαιο.

Δεδομένου ότι το κοινό-στόχος έχει ήδη επωφεληθεί από μαθήματα περί του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο χειμερινό εξάμηνο (Εισαγωγή στο Δίκαιο ΕΕ, Διδάσκων : Καθηγητής Π. Γρηγορίου), στόχος είναι να αξιοποιηθούν περαιτέρω οι γνώσεις των φοιτητών και να επιλεγεί μια δυναμική και όχι μία απλή συστηματική προσέγγιση. Η προσέγγιση επιδιώκεται επίσης να είναι περιπτωσιολογική, επιτρέποντας στους φοιτητές να αντιμετωπίσουν μια σειρά από συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν στο ευρωπαϊκό δημόσιο δίκαιο, με βάση έναν αριθμό πρακτικών υποθέσεων, που απασχόλησαν το ΔΕΕ αλλά και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξουν μια αιτιολογημένη θέση για τα μείζονα ζητήματα του ευρωπαϊκού δημόσιου δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι το ευρωπαϊκό δίκαιο έχει ιδιαίτερη ισχύ έναντι του εθνικού δικαίου. Δηλαδή, υπερισχύει του εθνικού δικαίου - κατ' αρχήν σε όλα τα επίπεδα - και είναι άμεσα εφαρμοστέο στα εθνικά νομικά συστήματα, χωρίς να χρειάζεται να μετασχηματιστεί σε

εθνικούς κανόνες. Κανένας τομέας του δημόσιου δικαίου δεν διαφεύγει της επιρροής του ευρωπαϊκού δικαίου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε ορισμένα από τα σημαντικότερα θεσμικά και συνταγματικά ζητήματα που εγείρει η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ξεκινώντας με ορισμένες μελέτες περίπτωσης, οι οποίες αποτελούνται από σημαντικές πολιτικές (αποφάσεις κυρίων θεσμικών οργάνων ΕΕ) ή νομολογιακές (αποφάσεις ΔΕΕ) εξελίξεις των τελευταίων ετών, το μάθημα εξετάζει μια σειρά από διαρθρωτικές συζητήσεις στο ευρωπαϊκό δημόσιο δίκαιο. Το μάθημα παρουσιάζει τους κύριους όρους και τα ζητήματα που διακυβεύονται και εκθέτει τις βασικές θέσεις που διέπουν αυτές τις συζητήσεις.

Κατά συνέπεια, ο κύριος στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές την ευκαιρία να επιλέξουν μεταξύ διοικητικού δικαίου, συνταγματικού δικαίου, οικονομικών κ.λπ., ανάλογα με τις προτιμήσεις και τις επαγγελματικές τους προοπτικές.

Η προσέγγιση, που επιχειρείται, αποτελεί πραγματικά καινοτομία για τον ελληνικό ακαδημαϊκό κόσμο.

Το μάθημα αυτό σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών θα επιτρέψει σε βάθος μελέτη της συγκεκριμένης γνώσης, η οποία απαιτεί την ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού προγράμματος σπουδών (δίκαιο-οικονομία-κοινωνιολογία).

Συγκεντρώνοντας φοιτητές από ένα τόσο ευρύ φάσμα επιστημονικών κλάδων, ανεξάρτητα από το προπτυχιακό υπόβαθρό τους, στόχο αποτελεί η ανάπτυξη των σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων στα πεδία αυτά.

Μέσω αυτής της θεματικής ενότητας, οι φοιτητές μπορούν να κατανοήσουν το ευρωπαϊκό δίκαιο, επειδή οι δημιουργοί του το

διαμόρφωσαν έτσι ώστε να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο μέσα στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η συνάρτηση του πεδίου του ευρωπαϊκού δημοσίου δικαίου με εκείνο των ευρωπαϊκών δημοσίων πολιτικών παραπέμπει, αφενός, στην ανάγκη της νομικής ολοκλήρωσης, προκειμένου να καταστεί κατανοητή και ευαίσθητη η άρθρωση μεταξύ των θεμελίων του ευρωπαϊκού σχεδίου και των κανονιστικών εκδηλώσεών του σε ένα περιβάλλον που διαμορφώνεται από τις νομοθετικές προτεραιότητες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των κρατών μελών της.

Η συνάρτηση αυτή δίνει όμως και ιδιαίτερη έμφαση στις προτεραιότητες που έχουν προσδιοριστεί ως αντικείμενα των ευρωπαϊκών δημοσίων πολιτών, όπως πχ προστασία (αλληλεγγύη και ασφάλεια), σταθερότητα, περιβάλλον (πράσινη συμφωνία) και ψηφιακή τεχνολογία.

Τίτλος: Ευρωπαϊκές Πολιτικές Μετανάστευσης

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος: Οι πρώτες ενότητες του μαθήματος εισάγουν βασικές έννοιες σχετικά με τη μετανάστευση και τη μεταναστευτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και στις υποπολιτείες της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, γίνεται εκτενής αναφορά στους κοινωνικούς μετασχηματισμούς και τις οικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και στους σημαντικούς

παράγοντες της αλλαγής ή ανατροπής αυτών των σχέσεων σε περιόδους συνδυασμένης κρίσης και αποσταθεροποίησης με αυξημένες μεταναστευτικές ροές και ροές προσφύγων. Επιπτώσεις που εντοπίζονται κυρίως στην αμφισβήτηση της γραμμικής πορείας ενός κοινωνικού μοντέλου ευημερίας, σε διαπολιτισμικά θέματα, καθώς και στην ομαλή κοινωνική ένταξη, συνύπαρξη και κοινωνική συνοχή. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα ζητήματα που σχετίζονται με την αναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών με προφίλ προσφύγων και τη μεταχείρισή τους με τη δέσμευση του διεθνούς δικαίου από τις χώρες υποδοχής και με την επεξεργασία των αιτημάτων ασύλου αναλόγως. Με βάση τα προαναφερθέντα, θα μελετήσουμε αυτό που τώρα αποκαλούμε «κρίση των προσφύγων» στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Μέχρι το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στις ευρωπαϊκές πολιτικές μετανάστευσης.
- Κατανοούν βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στις ελληνικές πολιτικές μετανάστευσης.
- Να ασκούν κριτική στην πρόσφατη μεταναστευτική κρίση και τα αποτελέσματά της για την Ευρώπη και την Ελλάδα.
- Να αναπτύσσουν τις γνώσεις του γύρω από την ευρωπαϊκή και την ελληνική μεταναστευτική πολιτική, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης μεταναστευτικής κρίσης

Τίτλος: Διπλωματική Εργασία

Εξάμηνο Σπουδών: 3^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 30

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Επιτυχή παρακολούθηση των Υποχρεωτικών Μαθημάτων Α και Β εξαμήνων, του ΠΜΣ.

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το περιεχόμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπο. Η επιλογή του θέματος της διπλωματικής εργασίας, η πορεία υλοποίησης και ο τρόπος αξιολόγησης βασίζεται στα προβλεπόμενα του κανονισμού σπουδών. Η διπλωματική εργασία υλοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες συγγραφής επιστημονικών εργασιών και του κώδικα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Βασικά στάδια υλοποίησης:

- Διατύπωση ερευνητικού προβληματισμού και περιγραφή του υπό μελέτη θέματος ειδίκευσης.
- Κριτική ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας.
- Ανάπτυξη μεθοδολογικού σχεδιασμού περιλαμβάνοντας την διατύπωση του σκοπού της έρευνας και του προβλήματος, την παράθεση των ερευνητικών ερωτημάτων, της χρονικής διάρκειας (χρονοδιάγραμμα εργασιών), τις μεθοδολογικές επιλογές (ερευνητική στρατηγική, μέθοδο εννοιολόγησης, μέθοδοι δειγματοληψίας, συλλογή/παραγωγή των δεδομένων, στρατηγική ανάλυσης των δεδομένων).
- Υλοποίηση κοινωνικής έρευνας και ανάλυση δεδομένων.
- Καταγραφή και ερμηνεία συμπερασμάτων.
- Συγγραφή του κειμένου της διπλωματικής εργασίας.
- Δημόσια υποστήριξη της Διπλωματικής Εργασίας ενώπιον τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης.

Για την εκπόνηση της εργασίας προβλέπεται χρήση του συστήματος παραπομπών και αναφορών APA, εναλλακτικά του συστήματος Harvard.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Διπλωματικής Εργασίας, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής /τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να διατυπώνει ερευνητική προβληματική και να αναγνωρίζει βασικές και δευτερεύουσες πτυχές στην εξέταση ενός κοινωνικού φαινομένου
- Να αντλεί από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία προσεγγίζοντας με κριτικό και συνθετικό πνεύμα το αντικείμενο μελέτης
- Να σχεδιάζει ένα ερευνητικό πλάνο και να αναπτύσσει κατάλληλη μεθοδολογία προσέγγισης και διερεύνησης ενός θέματος υπό μελέτη
- Να εφαρμόζει τους κανόνες συγγραφής επιστημονικών εργασιών
- Να πραγματοποιεί παρουσίαση της εργασίας χρησιμοποιώντας ΤΠΕ.

Διδάσκοντες/ουσες

Καθηγητές

Γρηγορίου Παναγιώτης (Διευθυντής ΠΜΣ)

- Γνωστικό Αντικείμενο: Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί θεσμοί
- Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη
- Τηλ.: (+30) 22510 36521, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: P.Grigoriou@aegean.gr
- Ωρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Μετά από συνεννόηση με e-mail.

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Παναγιώτης Γρηγορίου** Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Νομικό Τμήμα). Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στις Ευρωπαϊκές Σπουδές (Institut des Hautes Etudes Européennes, Στρασβούργο) και στο Διεθνές Δίκαιο (Νομική Σχολή του

Πανεπιστημίου Στρασβούργου III). Διδάκτορας Δημοσίου Δικαίου (Διεθνές Δίκαιο) του Πανεπιστημίου Robert Schuman του Στρασβούργου. Συνεργάστηκε ερευνητικά με το Συμβούλιο της Ευρώπης (προσχώρηση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) και με το Ίδρυμα Μεσογειακών Σπουδών (Αθήνα, Το νομικό σύστημα προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος της Μεσογείου κατά της ρύπανσης). Εργάστηκε ως Ερευνητής Α΄ στο Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ) και ως Επιστημονικός Σύμβουλος στις Ευρωπαϊκές Υποθέσεις (Υπουργείο Εξωτερικών). Διδάσκει ως μέλος ΔΕΠ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου από το 2001. Επίσης συνεργάζεται ακαδημαϊκά με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς (ΠΜΣ Ευρωπαϊκές Πολιτικές στην Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Έρευνα από το 2015) και με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ευρωπαϊκός Πολιτισμός από το 2013). Διδάσκει από το 2004 στην Σχολή Εθνικής Ασφάλειας, στο Ακαδημαϊκό Συμβούλιο της οποίας συμμετέχει από το 2010. Από το 2014 έχει εκλεγεί Κοσμήτορας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενώ διετέλεσε και Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ίδιου Πανεπιστημίου στην περίοδο 2011-2012. Ως εκπρόσωπος του Πανεπιστημίου Αιγαίου διετέλεσε μέλος της Συγκλήτου του Ευρωμεσογειακού Πανεπιστημίου (EMUNI) από το 2008 έως το 2013. Μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου από το 2011. Ίδρυτικό μέλος του ΠΜΣ «Ευρωπαϊκές Κοινωνίες & Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και πρώτος Διευθυντής του

(2008-2011). Συμμετέχει ενεργά στην Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΕΠΕΕΣ) από το 2002 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της οποίας είναι από το 2007. Διετέλεσε δε Πρόεδρος της ΕΠΕΕΣ (2014) και Αντιπρόεδρος (2015-2016). Από το 2017 συνδιευθύνει την European Doctoral School του Πανεπιστημίου του Λουξεμβούργου καθώς και το International Summer School on European Governance του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2013 έως σήμερα).

Κάτοχος δύο ευρωπαϊκών εδρών Jean Monnet (2002-2009 και 2010-2013) καθώς και τριών Μαθημάτων (Modules) Jean Monnet με αντικείμενα : Η ΕΕ στο Διεθνές

Δίκαιο, Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια & Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ζητήματα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής Ευρωπαϊκού Χώρου. Συντονιστής του Jean Monnet European Network (Governance, Pluralism & Trans-nationalization in Europe (2016-).

Έχει διδάξει σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια (Paris III/Nouvelle Sorbonne, Université Catholique de Louvain, Γενεύης, Κρακοβίας, Transylvania/Brassov, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης Βουκουρεστίου, Στρασβούργου, Nantes, Cadiz, EMUNI, Bilgi, Montpellier) και σε αφρικανικά (Abidjan, Marrakech).

Έχει αναγορευθεί από την Γαλλική Δημοκρατία Chevalier de l'Ordre des Palmes Académiques.

Το συγγραφικό του έργο σε ελληνική, γαλλική, αγγλική, ρουμανική και κινεζική γλώσσα πραγματεύεται θέματα διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου, μειονοτικών ζητημάτων, εξωτερικής πολιτικής ΕΕ, πολιτικών ΕΕ, διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου περιβάλλοντος, ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, κλπ.

- **Μανούσος Μαραγκουδάκης**
- Γνωστικό Αντικείμενο: Συγκριτική Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
- Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη
- Τηλ.: (+30) 22510 36557,
- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: M.Marangudakis@aegean.gr
- Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 15:00 – 16:00

Σύντομο Βιογραφικό

Ο Μανούσος Μαραγκουδάκης γεννήθηκε στην Αθήνα στις 12 Αυγούστου του 1963. Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στην Θεσσαλονίκη και ακολούθησε το μεταπτυχιακό και διδακτορικό πρόγραμμα Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο

McGill (Montreal, Canada). Έχει διδακτική πείρα σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σε επιστημονικά αντικείμενα της κοινωνιολογίας, της ιστορίας, και των οικονομικών επιστημών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα καλύπτουν τον χώρο της ιστορικής και συγκριτικής κοινωνιολογίας με έμφαση στην κοινωνιολογία των πολιτισμών. Επιστημονικά Πεδία Πολιτισμική Κοινωνιολογία Η Συγκριτική Ανάλυση των Πολιτισμών Φύση και Επιστήμη στην Δύση και Αλλού Πολιτισμικά Πρότυπα και Νεωτερικότητα Κράτος, Πόλεμος και Κοινωνική Αλλαγή Εκπαιδευτικές και Ερευνητικές Θέσεις Επόπτης Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο) https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/390705_iep-43-epitropes-gia-allagesmikris-ektasis-sta-nea-programmata-spydon Διευθυντής International Summer School Cultural Trauma (2017-today) Θερινό Σχολείο Εμπειρική Έρευνα στην Ελληνική Κουλτούρα (2017-2019) <https://summer-schools.aegean.gr/CuTrau2019> Διευθυντής του Ερευνητικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών <http://ekpsei.aegean.gr/site/>

Ναγόπουλος Νικόλαος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Γνώσης
- Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη
- Τηλ.: (+30) 22510 36523, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: n.nagopoulos@soc.aegean.gr
- Ωρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 13:00-14:30 και κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Σύντομο Βιογραφικό

Ο Νίκος Ναγόπουλος ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Κοινωνιολογία και την Κοινωνιογλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης. Σήμερα, διδάσκει ως Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με επιστημονικό αντικείμενο: Κοινωνιολογία της γνώσης. Κατά την περίοδο 2014-15 δίδαξε «Νέες προσεγγίσεις στην Κοινωνιολογία της γνώσης» στο Πανεπιστήμιο

της Βιέννης (Ινστιτούτο Κοινωνιολογίας) και απασχολήθηκε ως ερευνητής στο «Αρχείο Lazarsfeld των κοινωνικών επιστημών». Το 2018 υπήρξε επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βηθλεέμ της Παλαιστίνης. Υπήρξε διευθυντής του ΜΠΣ «Έρευνα στην τοπική κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή», στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Διδάσκει επίσης στο ΜΠΣ: «Ευρωπαϊκές κοινωνίες, Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση» στο ίδιο Τμήμα. Μεταξύ των άλλων έχει αποκτήσει πιστοποιημένες γνώσεις από το Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής & Περίθαλψης και συμμετείχε σε κοινωνικές έρευνες για τις συνθήκες διαβίωσης και τη σχέση με την αγορά εργασίας ευπαθών και μη ευνοημένων πληθυσμιακών ομάδων. Εργάστηκε ως ανεξάρτητος ακαδημαϊκός εμπειρογνώμονας στα Υπουργεία Εργασίας Ελλάδας και Κύπρου στον τομέα σχεδιασμού και εφαρμογής της κοινωνικοεπιστημονικής γνώσης και έρευνας στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής και απασχόλησης.

Επίκουροι Καθηγητές

Κουρούτζας Χρήστος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας
- Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Α') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη
- Τηλ.: (+30) 22510 36535, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: chr.kouroutzas@soc.aegean.gr
- Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 15:30- 18:30 και κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Χρήστος Κουρούτζας** είναι Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Στο διδακτικό του έργο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η διδασκαλία των μαθημάτων «Κοινωνιολογία της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας», «Κοινωνιολογία της Επιστήμης και της

Τεχνολογίας», «Πολιτισμοί, Τεχνολογία και Κοινωνική Αλλαγή» και «Ειδικά Θέματα: Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία» σε προπτυχιακό επίπεδο, και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, ενδεικτικά, το μάθημα «Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στο Έγκλημα και την Αντιμετώπισή του» (συνδιδασκαλία) του ΠΜΣ: «Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή». Επίσης, από το 2018 και μέχρι σήμερα είναι Μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Ελληνικού Πανεπιστημίου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εγκληματολογικές και Ποινικές Προσεγγίσεις της Διαφθοράς, του Οικονομικού και του Οργανωμένου Εγκλήματος». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στις διακινδυνεύσεις των κοινωνιών της ύστερης νεωτερικότητας, όπως αυτές παράγονται σε πεδία, μεταξύ άλλων, της γενετικής, του περιβάλλοντος, της εργασίας, της τεχνητής νοημοσύνης και στις αλγοριθμικές κουλτούρες με τις οποίες συνδυάζεται, και των μεγάλων δεδομένων. Ο Δρ. Κουρούτζας έχει πραγματοποιήσει προσκεκλημένες διαλέξεις σε πανεπιστήμια και σε επιστημονικές εκδηλώσεις, καθώς επίσης και πλήθος εισηγήσεων σε επιστημονικά συνέδρια, συναφείς με τα ανωτέρω πεδία. Μεταξύ της μεταδιδασκτορικής του ερευνητικής εμπειρίας, περιλαμβάνεται η συμμετοχή του στα ερευνητικά προγράμματα: «Οικογενειακή Επανάσταση Μετά Θάνατον - Οι Νεκροί Περάτες Συνόρων ως «Βιολογικοί Θανατο-πολίτες», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες κατά τη διάρκεια του έτους 2020, και «Διαφθορά και κρατικο-εταιρικό έγκλημα: Το παράδειγμα του τομέα Υγείας», Ελληνικό ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΛ.Ι.Δ.Ε.Κ.), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Είναι Μέλος των Ερευνητικών Εργαστηρίων «Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινήματων» και «Κριτικής Εγκληματολογίας, Μελέτης και Έρευνας», Τμήμα Κοινωνιολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Είναι μέλος επιστημονικών ενώσεων και επιτροπών, μεταξύ άλλων, National Representative του European Group for the Study of Deviance and Social Control, Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης του Εγκλήματος και του Κοινωνικού Ελέγχου (Ε.Ε.Μ.Ε.Κ.Ε.) και Μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας. Είναι μέλος των Συντακτικών Επιτροπών των Επιστημονικών Περιοδικών *Justice, Power and Resistance Journal*

(Policy Press σε συνεργασία με το European Group for the Study of Deviance and Social Control) και *Αντιγόνη: το ερώτημα*. (Περιοδικό για την Κριτική Εγκληματολογία, το Ποινικό Πρόβλημα και τον Κοινωνικό Έλεγχο της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης του Εγκλήματος και του Κοινωνικού Ελέγχου σε συνεργασία με τις εκδόσεις Τόπος). Είναι κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, όπως το *Sociology Study Journal*. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα, όπως το KA204 - Erasmus+ Adult Education Strategic Partnerships Wiselife: Raising Awareness About Ageism (2020-1-TR01-KA204-093161), καθώς επίσης και σε επιστημονικές/οργανωτικές επιτροπές συνεδρίων και επιστημονικών εκδηλώσεων. Έχει συγγράψει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, άρθρα/κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και μονογραφίες· ενδεικτικά το έργο «*Εγκληματολογία της Γενετικής*», Αθήνα, Πεδίο, 2018.

